

30-10-2020

LEEFREGELS VROEGER EN NU

Dat er leefregels zijn is deze dagen maar al te goed duidelijk. Binnen de gemeente Maas- en Beekdal wordt er alles aan gedaan om de coronamaatregelen uit te voeren. Dus kwamen de gemeenteleden op 4 oktober met mondkapjes op de Ontmoetingskerk binnen, de handen ontsmet en op 1,5 meter afstand van elkaar.

Op deze Israëlzondag, toen er nog 60 mensen in de kerk mochten samenkomen, preekte dominee Pier Prins over leefregels vroeger en nu. Ze zijn er niet om ons te beknotten, maar juist om ons op weg te helpen. De bijbehorende lezingen waren uit Deuteronomium 30: 11-20 en uit Mattheus 5: 17-19. Een mooi bijpassend verhaal werd vooraf verteld door Connie Seute. Zij beschreef op verzoek van dominee Pier Prins op levendige manier hoe vroeger haar Joodse baas de leefregels toepaste en hoezeer ze daar van onder de indruk raakte. Een mooi verhaal dat we hieronder in zijn geheel afdrukken.

DE JOOD LEO BENJAMIN; EEN ZEER BIJZONDER MENS Het

was in het jaar 1957 toen mijn man en ik naar Paramaribo verhuisden. Na mij eerst een beetje vertrouwd te hebben gemaakt met mijn nieuwe leefomgeving ging ik op zoek naar een baan. Via een kennis werd een sollicitatiegesprek voor mij geregeld bij een plaatselijk zeer bekende firma; het in- en exportbedrijf L. Benjamin. Men had met spoed een nieuwe secretaresse nodig en ik was à la minuut beschikbaar dus dat kwam mooi uit. Meteen toen ik het kantoor binnenkwam vielen mij de kleine langwerpige kokertjes op die op de deurposten van de diverse kamers waren bevestigd. De persoon die mij aannam vertelde mij dat dit mezozaïen waren. De eigenaar-directeur van het bedrijf, de heer Leo Benjamin was een Jood en het is een Joods gebruik om deze kokertjes te

bevestigen aan elke rechter deurpost. Er zitten stukjes perkament papier in met gebedsteksten uit Deuteronomium 6: vers 4-9 en 11: vers 13-21. Hij vertelde mij toen ook dat ik bofte met een baan bij een Joods bedrijf omdat er op zaterdag (de Sabbath) niet gewerkt werd. In die tijd kenden wij nog geen vrije zaterdag. Ook op alle Joodse feestdagen was het personeel vrij. Uiteraard klonk me dat goed in de oren. Natuurlijk werd ook tijdens de Christelijke feestdagen vrij gegeven. De heer Leo Benjamin die dus de directeur/eigenaar van dit bedrijf was, bleek behalve de firma in Paramaribo, ook een kantoor in Amsterdam te hebben. Hij woonde zelf in New York met zijn vrouw en vier kinderen en hij reisde zo'n beetje op en neer tussen deze drie locaties. Momenteel was hij in Amsterdam en hij zou waarschijnlijk, na een bezoek aan New York, de volgende maand naar Paramaribo komen. Dat gaf mij dus mooi de tijd om me in te werken.

Op een ochtend, enkele weken later, trof ik in het kantoor een mij onbekende man aan die zich voorstelde als de directeur Leo Benjamin. Uiteraard was hij ingelicht over het feit dat er een nieuwe secretaresse was gekomen en hij was net zo nieuwsgierig naar mij als ik naar hem. Hij was al wat ouder, ik schatte hem op eind vijftig/begin zestig. Na kennis gemaakt te hebben begonnen we aan het dagelijks werk, het doornemen van de post. Een kwartiertje later waren we daar doorheen en kon ik aan de slag. Een poos kon ik rustig werken want Benjamin had de kamer verlaten. Maar op een gegeven moment hoorde ik nogal wat kabaal op de gang en even later ging de deur open en kwam Benjamin binnen met Bob, de boekhouder. Ze waren gewikkeld in een fel dispuut en het ging er niet zachtjes aan toe. Ik kon er dus van meegenieten, alhoewel ik niet begreep wat er aan de hand was.

Achteraf werd mij door de verkoopleider het een en ander uitgelegd. Hij vertelde mij dat over alles wat de firma Benjamin invoerde invoerrechten moesten worden betaald. Sommige artikelen, meestal noodzakelijke levensbehoeften, waren belast met een laag tarief en andere met een hoog. Vaak was er onduidelijkheid in welke groep bepaalde producten thuishoorden en de douane probeerde dan altijd het hoogste tarief in rekening te brengen, terwijl Bob er een meester in was om die goederen tegen een veel lager tarief binnen te krijgen. Dit was een voortdurende strijd en Bob maakte er een spel van om zoveel mogelijk te winnen. Helaas werd dat spel door hem niet altijd even eerlijk gespeeld, maar zodra Benjamin dat in de gaten kreeg dan waren de poppen aan het dansen. Benjamin hield absoluut niet van dat achterbakse gedoe en sinds enige tijd had hij de gewoonte aangenomen om, zodra hij terug was in Paramaribo, alle transacties van de afgelopen tijd na te lopen en als hij ook maar iets verdachts bespeurde werd Bob op het matje geroepen. Dit leidde bijna altijd tot een zeer verhit debat maar het eind van het liedje was meestal dat de tweede boekhouder opdracht kreeg uit te rekenen hoeveel de overheid tekort was gedaan door Bobs manipulaties. Dat bedrag werd dan alsnog overgemaakt op rekening van de douane, anoniem, want men kon zichzelf natuurlijk niet bloot geven. Een poosje ging dan alles goed, maar dan kon Bob het toch weer niet laten en begon het spel weer van voren af aan. Ik zat erbij en hoorde het allemaal aan en ik kreeg grote bewondering voor deze meneer Benjamin, die heel graag geld wilde verdienen, maar dan wel op een eerlijke manier. Toen het ooit eens, een paar jaar later, ter sprake kwam, zei hij dat hij graag rustig sliep en altijd probeerde zijn geweten zo schoon mogelijk te houden. Hij gaf me de goede raad altijd naar mijn geweten te luisteren en te doen wat dat mij ingaf. Een goede raad van een eerlijk mens, die ik altijd heb geprobeerd op te volgen, maar die ik ook wel in de

wind heb geslagen, tot mijn eigen schade.

Een paar jaar later vond er een nieuw gewetensconflict plaats. Het magazijn dat zich achter het kantoorgebouw bevond, begon te klein te worden. Er was voldoende ruimte om aan te bouwen, echter was er een groot bezwaar. Precies daar waar de nieuwe aanbouw zou moeten komen stond een grote boom, een z.g. Broodboom. Dit is een boom met eetbare vruchten en volgens de Joodse wet mag die niet zomaar omgehakt worden. Ik heb ettelijke brieven aan de Rabbi in New York moeten schrijven om te proberen toch toestemming tot verwijdering te krijgen, maar de Rabbi bleef onverbiddelijk: de boom mocht niet weg. Goede raad was duur; het bedrijf had dringend meer ruimte nodig en een nieuwe loods ergens anders bouwen was logistiek gezien geen optie. Urenlang zat Benjamin met de magazijnmeester te puzzelen en uiteindelijk werd een afspraak gemaakt met een aannemer. Men had een enigszins merkwaardige oplossing gevonden: er zou een magazijn gebouwd worden om de boom heen, dus met een open binnenplaats zodat de boom toch voldoende licht, lucht en water kon ontvangen. Een tekening werd aan de Rabbi in New York gestuurd die nu wel zijn goedkeuring kon geven en het duurde niet lang of er werd met de bouw begonnen. Dat het nieuwe magazijn wel minstens viermaal zo duur werd als oorspronkelijk was begroot, daar sprak verder niemand over. Maar Benjamin was blij dat het probleem, waar hij erg mee in zijn maag zat, toch op een goede manier was opgelost binnen de grenzen van zijn religie. En weer was mijn respect voor deze man met ettelijke sprongen gestegen.

Na onze terugkeer naar Nederland in 1964 heb ik nooit meer iets van hem of het bedrijf gehoord of gezien. Maar ik ben hem nooit vergeten en ben nog altijd dankbaar dat ik deze man heb leren kennen en zoveel van hem heb geleerd.

Connie Seute, Beek, 4 oktober 2020

Historie/Monica Bosman, 30-10-2020

Bron: historisch archief van www.protestants-sittard.nl,
Nieuwsid: 5243, Subitem: 158.

30-10-2020

JOHANNES HENRICUS WEERTS, kluizenaar op den Schaelsberg

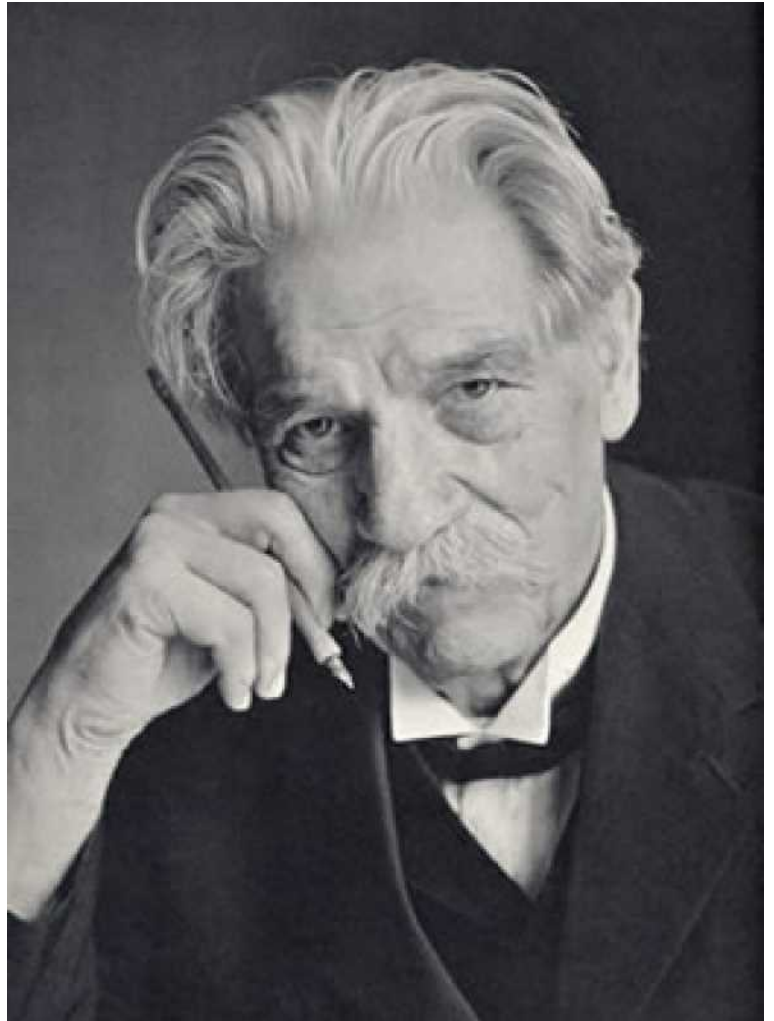
Vlak na de oorlog waren er nog maar weinig mogelijkheden om met het hele gezin op stap te gaan. Toen ik 7 jaar was, konden mijn ouders mij geen groter plezier doen, dan naar Valkenburg te gaan. Daar was nog een grote speeltuin in tact, je kon de grotten bezoeken en je kon een wandeling maken naar de Kuis aan de Geul bij Valkenburg.

Nu is het voor een 7- jarige jongen niet zo interessant om een oud gebouw te bezoeken, maar op een zondagmiddag werd er verteld hoe een kluizenaar daar leefde en dat had diepe indruk op mij gemaakt. Het feit, dat de kluizenaar elk contact met een ander mens vermeed, om zo zijn leven aan God te wijden, leek mij letterlijk onmenselijk. Hij luidde zelfs de noodklok om duidelijk te maken dat hij voedsel nodig had. De omwonenden brachten hem dan voedsel en zetten dat voor de deur, vaak met een briefje erbij met het verzoek om voor hen te bidden. Zo hoefde hij niemand lijfelijk te ontmoeten. Toen ik me dat probeerde voor te stellen, leek het me een bijna niet te vervullen opgave. Je hebt toch mensen om je heen nodig, want samen met andere mensen kun je volledig mens voelen. Ja, voor een korte tijd kan het wellicht verdiepend werken, maar een heel leven in afzondering door te brengen is voor mij het verliezen van een wezenlijk deel van mens zijn. Nu in de coronatijd als we 10 dagen in quarantaine moeten doorbrengen, ervaren we dit al als een moeilijke opgave. De coronapatiënten in de verpleeghuizen, die geen familiebezoek mogen krijgen, lijden dubbel door het gemis aan sociale contacten. Ik hoorde een verpleeghuisarts in een interview zeggen, dat hij ervan overtuigd is, dat een deel van de coronapatiënten is overleden door het gebrek aan sociaal contact. Ook ervaren we elke dag, dat de gedragsregel van 1,5 meter zo'n moeilijke opgave blijkt te zijn. De mens wil nu eenmaal regelmatig lichamelijk contact. Anderzijds hoort bij het mens zijn ook het verantwoordelijk zijn voor elkaar en vanuit dit gezichtspunt moet het toch niet veel moeite kosten om ons aan die regel te houden. Een klein beetje 'Kluizenaar

zijn' is bij deze pandemie wel welkom. Johannes Henricus Weerts was wel de bekendste kluizenaar van de Kluis in oud Valkenburg op de Schaelsberg. Het is bijna niet voor te stellen, dat hij hier leefde in afzondering, zonder bed of strozak. Hij sliep in een stoel en leefde van het voedsel dat omwonenden hem brachten. Jarenlang was alleen God zijn partner en hij moet wel goddelijke kracht ontvangen hebben om dit leven vol te houden. Zijn lijfspreuk was: 'Het leven is onnoemelijk kort ten opzichte van de eeuwigheid' Hieronder staat de tekst van zijn gedachtenisprentje.

JOHANNES HENRICUS WEERTS, kluizenaar op den SchaelsbergDe dierbare overledene werd geboren te Berg en Terblijt, den 25 November 1827, en van zijn prilste jeugd af zocht hij de stille eenzaamheid en was bidden zijn aangenaamste bezigheid. Nadat hij de 25 Maart 1856 was opgenomen in de derde orde van den heiligen Franciscus, werd hij op den feestdag van zijn patroonheilige kluizenaar op den Schaelsberg in de parochie van Schin op Geul den 9 October 1860.....Een leven zoo vol verdiensten kon niet anders dan eindigen met den schoonsten dood, want de dood is de weerklink van het leven, na met de diepste godsvrucht de laatste heilige Sacramenten ontvangen te hebben stierf hij geheel tevreden, zijn gewoon gebed herhalende „Gods wil geschiedde", den 18 Maart 1889.

Hoewel we grote bewondering kunnen hebben voor dit kluizenaarsbestaan, weten we, dat we als Christenen ook een andere

opdracht vanuit de bijbel hebben meegekregen. We moeten onze naaste liefhebben. Dat is moeilijk te volbrengen als we geen contact met onze medemens willen hebben. Heel concreet betekent dit, dat we geroepen zijn om elkaar te helpen!

Een andere figuur uit de wereldgeschiedenis, die het 'helpen' als zijn roeping zag was Albert Schweitzer. Hij was ongelooflijk veelzijdig. Hij was theoloog, filosoof, musicus (organist) en praktiserend medicus. Met name als medicus is hij bekend geworden door zijn werk in het door hem opgerichte ziekenhuis in Lambarene in Afrika, waar hij duizenden mensen heeft behandeld en geopereerd. Hij kon het niet verkroppen, dat er in Europa een hoge levensstandaard was met een uitgebreide medische zorg, terwijl er in Afrika veel mensen stierven, die met een behandeling en operatie te redden waren. Hieronder een overzicht van zijn veelzijdige leven, waaruit blijkt, dat hij vele jaren als zendingsarts in Lambarene heeft gewerkt." 1893 - Studeert filosofie en theologie aan de Universiteiten van Straatsburg, Berlijn en Parijs" 1900 - Hulpprediker in de St. Nicolaikirche in Straatsburg" 1901 - Hoofd van het Theologisch Seminarie in Straatsburg" 1905-1913 - Studeert medicijnen en chirurgie" 1913 - Zendingsarts in Lambarene in Gabon, Afrika, begint met de bouw van een hospitaal" 1917 - Internering in Frankrijk" 1918 - Medisch assistent en assistent-pastor in Straatsburg (St. Nicolaikirche)" 1919 - Eerste grote voordracht over "Cultuur en Ethiek", aan de Universiteit van Uppsala in Zweden" 1924 - Terugkeer als zendingsarts in Lambarene; bouw van een nieuw hospitaal aan de Ogooue rivier" 1927-1939 - bezoekt Europa regelmatig voor spreekbeurten en concerten" 1939-1948 - Lambarene, strijdende troepen respecteren de neutraliteit van het ziekenhuis" 1949 - Bezoekt voor het eerst de Verenigde Staten" 1953 - Bouw van het lepraziekenhuis in Lambarene" 1954-1965 - reizen door Europa worden afgewisseld met verblijven in Gabon. Johannes Weerts en Albert Schweitzer, twee geheel verschillende Christenen, die hun leven naar een Goddelijke roeping inrichtten.

Ruud Steen

Historie/Monica Bosman, 30-10-2020

Bron: historisch archief van www.protestants-sittard.nl,
Nieuwsid: 5248, Subitem: 158.

26-11-2020

WOORD EN BEELD

We herinneren ons waarschijnlijk uit de geschiedenislessen, dat we een "Beeldenstorm" gekend hebben in de 16e eeuw. Om precies te zijn begon dat vernielen van beelden in 1566 in Zuid-België. Die beeldenstorm breidde zich uit tot over de Zuidelijke Nederlanden en werd de opmaat naar de 80-jarige oorlog.

Het waren de protestanten die het kerkelijk erfgoed van de katholieken vernielden. maar ook roofden. Niet bepaald een stukje geschiedenis waar we als Protestanten trots op kunnen zijn. De andere partij, onder leiding van koning Philips II, heeft hier mede aanleiding toe gegeven door de inquisitie in het leven te roepen. Een soort kerkelijke rechtbank, die talloze protestanten het leven kostte.

We laten de geschiedenis even voor wat het is, maar ik wil hier de gevolgen van de beeldenstorm nader toelichten, die ervoor gezorgd heeft dat onze protestantse kerken 'beeldenarm' en sober zijn ingericht. Heiligenbeelden waren helemaal uit den boze, maar ook afbeeldingen van Bijbelse taferelen tref je maar een enkele keer aan in een protestantse kerk. Het 'Woord' stond voorop en centraal en dat is eigenlijk nog zo. Toch kregen we op de lagere school in mijn tijd 'Bijbelse Geschiedenis' en daarbij werden ook Bijbelse

schoolplaten gebruikt. Sommige hebben zo'n indruk op mij gemaakt, dat ik ze nog steeds voor me zie, bijvoorbeeld 'De barmhartige Samaritaan' en 'Jozefs droom'. Ook Rembrandt heeft heel wat Bijbelse afbeeldingen gemaakt.

Als jongen van een jaar of acht keek ik maar wat graag in de platenbijbel van Gustave Doré, boordevol met afbeeldingen en zo werden mijn Bijbelverhalen gevuld met beelden. Later als onderwijzer in het protestants-christelijk onderwijs heb ik daar veel profijt van gehad. Veel bijbel-verhalen had ik onthouden aan de hand van al die afbeeldingen die ik gezien had en ik kon ze zo makkelijk vertellen. Ik ben als jongen al vroeg begonnen met fotograferen, later gevolgd door smalfilmen wat is overgegaan op digitaal video-filmen en U voelt nu wel aan, dat ik een groot voorstander ben van het gebruik van beelden om zo het 'Woord' te ondersteunen.

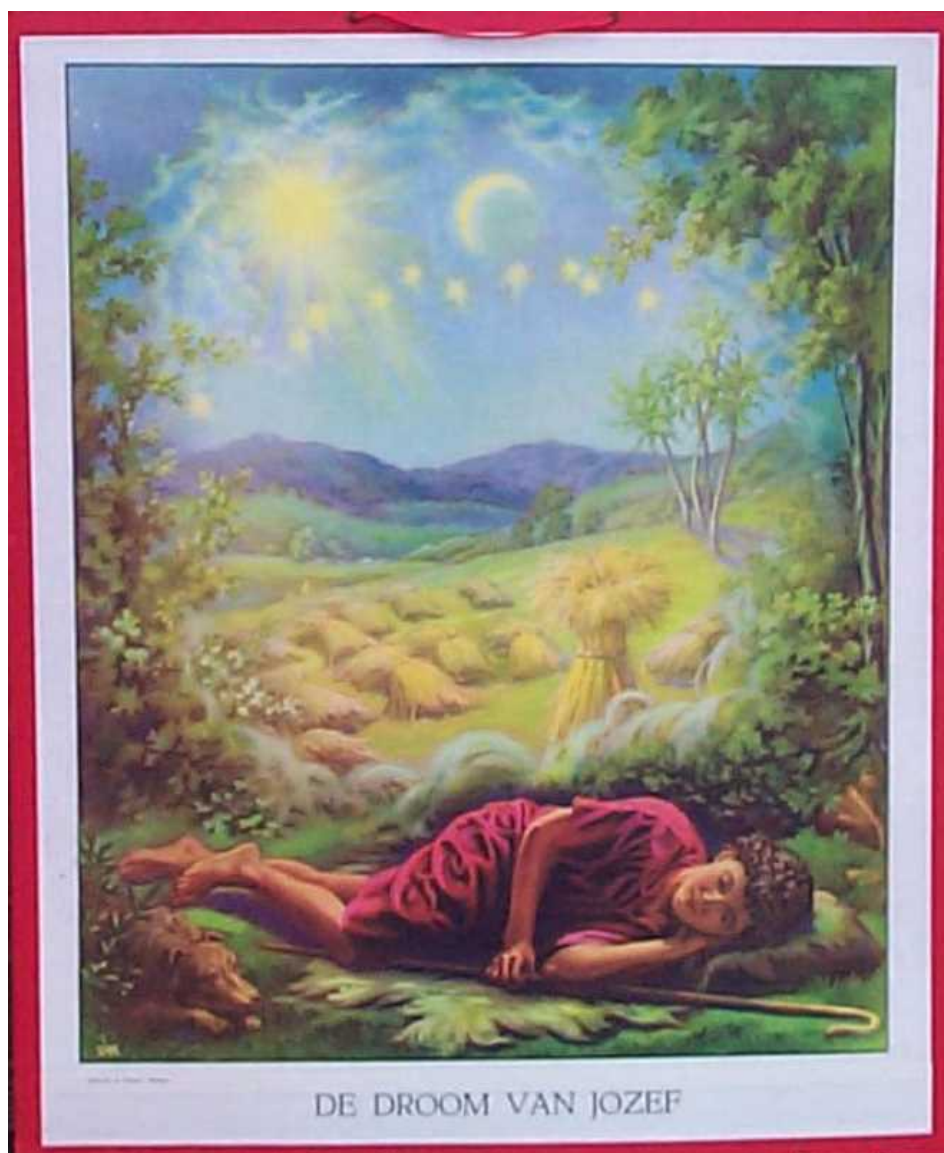
In de Ontmoetingskerk heb ik dan ook het gebruik van een beamer van harte ondersteund, want ook in deze tijd kunnen we een preek ondersteunen met afbeeldingen, zelfs met filmfragmenten, compleet met geluid. Misschien kunnen we door goed gebruik te maken van beeldprojectie in de kerk ook weer een jonger publiek trekken, want de huidige generatie is sterk gefocust op beeld (smartphone). Nu we onze kerkdiensten via kerk-tv aanbieden, is ook het gebruik van goed beeldmateriaal belangrijk. Laten we echter bovenal hopen, dat we Gods Woord weer in een normale kerkdienst horen, ondersteund met sterke beelden. Ruud Steen

Vervolg op volgende pagina >>

Vervolg op volgende pagina >>

Historie/Monica Bosman, 26-11-2020

Bron: historisch archief van www.protestants-sittard.nl,
Nieuwsid: 5312, Subitem: 158.

28-11-2020

KRACHT EN INSPIRATIE DOOR KUNSTWERK

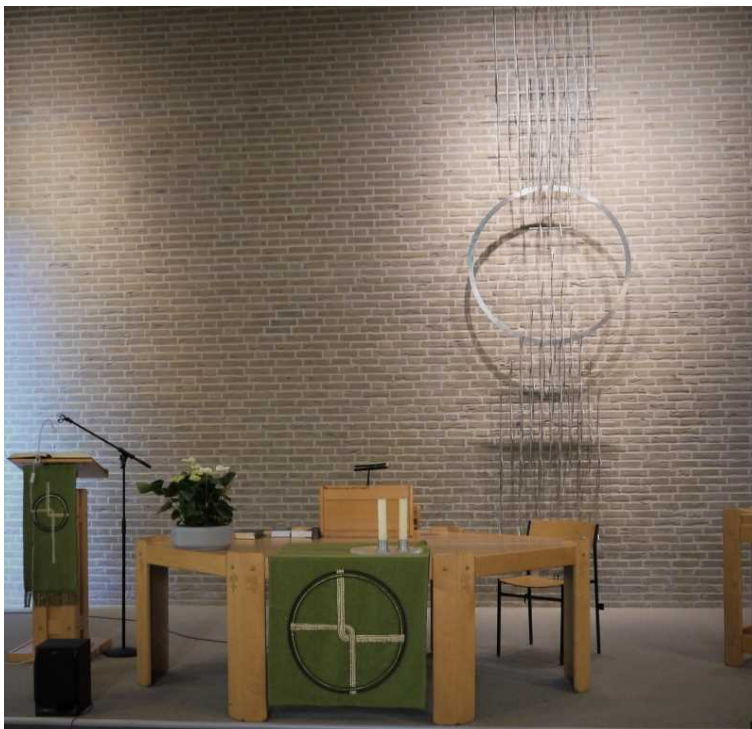
Tijdens de uitzending van de kerkdienst op 22 november, de laatste zondag van het kerkelijk jaar in de Ontmoetingskerk voelde ik bij het kijken naar het roestvrijstalen object dat aan de muur van het liturgisch centrum hangt weer de kracht en de inspiratie die ervan uitgaat.

Dat is De Ontmoeting, van de mensen in De Ontmoetingskerk, verbonden met elkaar tijdens de dienst in de kerk en digitaal thuis of elders. Graag wil ik de lezer laten weten wie het gemaakt heeft wat dit kunstwerk ons wil vertellen. De maker: Het is ontworpen door Piet Killaers die onder andere de bronzen deuren van de Sint Servaas aan het Keizer Karelplein in Maastricht heeft gemaakt. De betekenis: Het roestvrijstalen object in de Ontmoetingskerk "Het meditatieve beeld" genoemd, symboliseert een vloeiende gedachtestroom van boven naar beneden en van beneden naar boven stromend en samenkomend in een centraal punt, een cirkel, en die in die cirkel elkaar ontmoeten. Een artistieke verbeelding van samenkomende inspiratie van boven (het goddelijke) en van beneden (de mens) de ontmoeting, de interactie. De cirkel kan je zien als een ontmoetingsplaats, in dit geval de kerk van waaruit wij als kerkmensen op weg gaan. De gedachtestromen zijn opgebouwd uit een veelheid van elementen, stalen stangetjes, die als een weefsel in elkaar zijn vervlochten. Een gedachtestroom van boven, onbenoembaar en inspirerend, en van beneden, bij elkaar komend in een cirkel en elkaar inspirerend.

Het object had oorspronkelijk ook een paar korte zijwaartse, horizontale vertakkingen en deze verbeeldden de inspiratie die men graag wil delen in het contact met de mensen om ons heen. Deze vertakkingen zijn destijds om veiligheidsredenen verwijderd, kinderen konden zich hieraan verwonden. Een gedeelte hiervan is opgehangen in het stiltecentrum.

De cirkel met input van boven en beneden is ook verwerkt in het antependium hangend aan de kansel en de avondmaalstafel.

Adri de Rooij- Vernhout

Vervolg op volgende pagina >>

Historie/Monica Bosman, 28-11-2020

Bron: historisch archief van www.protestants-sittard.nl,
Nieuwsid: 5335, Subitem: 158.